

SARDAR PATEL UNIVERSITY
BA (III Semester) Examination
Saturday, 22 November 2014
10.30 am - 1.30 pm
UA03ESAN03 - Sanskrit
મેઘદૂત (પૂર્વમેઘ) - કાલિદાસ

Total Marks: 70

પ્ર.૧ નીચે આપેલા શ્લોકોનું ભાષાંતર કરો.

(૧૫)

- (૧) તસ્મિન્નદ્રૌ કતિયિદબલાવિપ્રયુક્તઃ સ કામી
 નૌત્વા માસાન્કનકવલયભ્રંશરિક્તપ્રકોષ્ઠઃ ।
 આષાઢસ્ય પ્રથમદિવસે મેઘમાશ્લિષ્ટસાનું
 વદ્રક્રોડાયરિણત ગજપ્રેક્ષણીયં દર્શ ॥
- (૨) રત્નચ્છાયાવ્યતિકર ઇવ પ્રેક્ષ્યમેતત્યુરસ્તા -
 દ્રુત્વીકાગ્રાત્રપ્રભવતિ ધનુ ! ખણ્ડમાખણ્ડલસ્ય ।
 યેન શ્યામં વયુરતિતરાં કાન્તિમાપત્યસ્ય તે
 વેર્હૈનૈવ સ્ફુરિતરુચિના ગોપવેષસ્ય વિષ્ણૌઃ ॥
- (૩) સંતપ્તાનાં ત્વમસિ શરણં ત્વત્યયોદ પ્રિયાયાઃ
 સંદેશં મે હર ધનયતિક્રોધપિશ્લેષિતસ્ય ।
 ગન્તવ્યા તે વસતિરલકા નામ ચક્ષેશ્વરાણં
 બાહ્યોધાનસ્થિતહરશિરશ્ચન્દ્રિકાધૌતહર્મ્યા ॥

અથવા

પ્ર.૧ નીચે આપેલા સસંદર્ભ સમજાવો.

(૧૫)

- (૧) યાદ્યા મોઘા વરમધિગુણે નાશ્વમે લબ્ધકામા ।
 (૨) સ્ત્રીણમાદ્યં પ્રણયવચનં વિભ્રયો હિ પ્રિયેષુ ।
 (૩) પ્રાપ્તે મિત્રે ભવતિ વિમુખઃ કિં પુનર્યસ્ત થોચ્યઃ ।

પ્ર.૨ પૂર્વમેઘના કથાનકનું વર્ણન કરો.

(૨૦)

અથવા

પ્ર.૨ મેઘદૂતના આધારે કાલિદાસની કાવ્યશૈલી વર્ણવો.

(૨૦)

પ્ર.૩ કાલિદાસના જીવન, સમય અને કૃતિઓ વિશે ચર્ચા કરો.

(૨૦)

અથવા

પ્ર.૩ ઉપમાકાલિદાસ્ય ચર્ચા કરો.

(૨૦)

પ્ર.૪ ગમે તે ત્રણ ટૂંકનોંધ લખો.

(૧૫)

- (૧) મેઘદૂતમાં પ્રકૃતિ વર્ણન (૪) ચક્ષ સંદેશ
 (૨) મેઘદૂતમાં વિરહવ્યથાનું વર્ણન (૫) મેઘદૂતનો રસ
 (૩) ચક્ષપત્નિનું વર્ણન

* * *